

Ein jólafundur og annar

Nú fríggjadagin 5.12.1997 hevur SEV sín árliga umboðsnevndarfund. Tey vanligu málini eru á skránni. Ársfrágreiðing, roknskapur 1996 og ætlanir 1997 og 1998. Men eisini hevur stýrið gjørt eitt uppskot til viðtøkubroytingar

Siðsta ár royndi leiðslan at forkoma umboðsnevndini eina ferð með alla. Tað gekk ikki. Umboðsnevndarlimirnir vaknaðu sum við kaldan drey, tá ið teir varnaðust, at leiðslan ætlaði at gera hart. Men í ár roynir leiðslan so aftur. Hesa ferð við smáum - men sera álvarsligum - uppskotum til viðtøkubroytingar. Tað vald, sum ein umboðsnevnd í einum lutafelag sum SEV natúrliga hevur, skal skerjast. Framyvir skal umboðsnevndin avmarkast til ein kaffiklubba.

Fari eg at nevna nokur av teimum mest týðandi uppskotunum til viðtøkubroytingar, sum leiðslan hevur boðað frá:

(1) Tað eitur í verandi viðtøkum, at umboðsnevndin er hægsta vald SEV's. Leiðslan skjýtur nú upp, at hetta vald verður avmarkað. Framyvir skal tað bera til hjá leiðsluni at halda øllum málum burtur frá viðgerð í umboðsnevndini, um tað ikki positivt kann ávisast í viðtøkunum, at valdið liggur hjá umboðsnevndini. Hetta er tað óvugta av tí núverandi. Í løtuni kann umboðsnevndin taka avgerð í øllum málum, um leiðslan ikki »positivt« kann ávisa í viðtøkunum, at valdið liggur hjá henni.

Talan er ikki bara um ein týðandi prinsipiellan mun. Á henda hátt fer at bera til hjá leiðsluni at steðga mestsum øllum málum. Og at leiðslan fer at nýta henda mogleika, er longu próvjað. Tí í fleiri ár hevur tað verið torført - fyrri ikki at siga ógjørligt - at fáa mál á skránni og viðgjørt.

(2) Í verandi viðtøkum verður sligið fast, at umboðsnevndin skal spyrjast, um vaksast skal munandi um virksemi SEV's. Leiðslan skjýtur nú upp, at henda áseting verður strikað. Framyvir skal leiðslan hava loyvi til at fara í gongd við týðandi úthyggingaruttan nakra tilsøgn frá umboðsnevndini.

Hetta merkir stutt og greitt, at leiðslan t.d. - uttan loyvi frá umboðsnevndini - kundi farið í gongd við bæði Eiði II og Eiði IV. Og mangt annað kann sjálvsagt hugast.

(3) Í verandi viðtøkum stendur, at umboðsnevndin skal hava givið sína heimild, tá ið tað snýr seg um keyp, sølu og veðseting av føstum ognum. Í dag skal leiðslan so stutt kunna vísa til eina samtykt í umboðsnevndini, har handlin verður heimilaður.

Leiðslan skjýtur nú upp, at henda áseting verður

strikað, so leiðslan fær friar hendur á hesum øki.

Eftir øllum at døma ræða sporini ikki. Flest øll munnu minnst keypið av umsitingarbygginginum í Havn, ið fór fram í heimildarloysi. Eisini er ætlanin, at leiðslan framyvir skal hava loyvi til at taka upp lán (veðseting og umlegging) - uttan loyvi frá umboðsnevndini - og stríðir hetta imóti grundreglunum fyrri lutafelag.

Leiðslan lógligger seg sjálva

Í løtuni er tað umboðsnevndin, ið setur stjóran í og úr starvi, gevur honum setanartreytir o.s.fr. Umboðsnevndin sleppur framvegis at gera tað fyrra, men nú sleppur leiðslan at gera tað seinna. So helst stendur navnini til eina lónarhekkning, og tað hevur hann kanska uppiborið. Men tað skal tó sigast, at leiðslan í mong ár hevur gjørt alt fyrri at forða umboðsnevndini í at viðgera spurningar, ið hava við stjóran at gera.

Av øðrum tingum, sum kanska hava minni uppá seg, men sum eisini er ein lógliggeir av manna-gongd, sum hevur verið nýtt - men sum ikki hevur verið í samsvari við núverandi viðtøkum - kunnu m.a. nevnt, at freistin fyrri at fraboda fundirnir verður stýtt, og at ásett verður, at fundirnir framyvir skulu vera í Havn, hóast heimstaðarkommunan Vestmanna smbt. galdandi reglum er fundarstaður.

Opnir fundir

Eitt mál er komið á skránni, sum undirritaði skeyt upp fyrri langari tíð síðan. Sig so tað. Umboðsnevndin skal taka støðu til, um umboðsnevndarfundirnir skulu vera opnir. Verður her fyrst í fremst hugsað um, at fjølmiðlarnir eiga at hava atgongd til fundirnir.

SEV er alt ov afturlatið. Tað er eingin ivi um, at allir partar - ikki minst leiðslan - høvdu tikið sitt arbeiði í størri álvara, um fjølmiðlarnir vóru hjástaddir.

Eiði III

Opinleiki er av stórum týðningi, tí avgerðirnar hjá umboðsnevndini hava týðning fyrri hvørt húski í Føroyum. Her hugsi eg ikki bara um streymgjøldini, men um t.d. eitt mál sum vatnorkuúthyggingina. Føroya fólk hevur rætt til at vita á hvørjum ein grundarlagi avgerðin um Eiði III varð tikið, og hvussu orðaskiftið fór fram í hesum sambandi. At okkara landspolitikarar ikki hava stundir til ella tíma at fáast við slíkar spurningar, ger tað uppaltur týðningarmiklari, at fjølmiðlarnir fáa atgongd til umboðsnevnd-

arfundirnar hjá SEV. Hóast alt var í hesum føri talan um størstu löggu í Føroyum í fleiri ár.

Tað, sum sermerkti hesa avgerð, var at farið var í gongd uttan at neyðugar umhvørviskanningar vóru gjørdar, uttan at hugsað varð um náttúruskemman, og uttan at aðrir mogleikar vóru kannaðir. T.d. hevði sama orka kunnað verið útvegað fyrri ein tróðing av teimum 120 mi., um valt varð at satsa uppá vindorku í staðin.

Aftur figgjarligt rokár

Væl ber til hjá SEV at hava rokár á hvørjum ári. SEV ásetuálvt prísir. Tað er so eioðsørt at landstýrið leggur upp.

Ársúrslitið í 1996 gjørdist góðar 15 mi. Inntøkan vaks við 9 mi., men útreiðslurnar vuku eisini nógv. Oljan við góðum 4 mi. og rásturinn annars við 19 mi. (útskifting av kaðalum fyrri góðar 13 mi.). Rentuútreiðslurnar minkaðu við smáum 7 mi., og avskrivningarnar vóru 3 mi. minni.

Roknað verður við einum ársúrsliti í 1997 uppá góðar 21 mi. Í mun til 1996 minkar inntøkan við 11 mi. (sama efnýtsla sum í 1996, men við lægri prísnum). Útreiðslurnar verða nakað tær somu, meðan avskrivningar minka eitt sindur.

Í 1998 verður roknað við einum ársúrsliti uppá 20 mi. Í mun til 1997 verður ein minking í inntøkunum uppá 5 mi. og somuleiðis ein minking í útreiðslunum uppá einar 5 mi. Avskrivningarnar verða nakað tær somu.

Talan er serliga í 1998 um ógvuliga varisligar metingar (somu efnýtsla sum í 1996, 5% hægni oljuprísir).

Stýrið skjýtur annars upp, at streymprísirnir lekka við 3 oyrum í 1998. Ikki eiti á.

Sigast kann, at bæði rakstrarætlanin í 1997 og í 1998 innihalda fløgur, sum verða kallaðar »eyka« rakstrarútreiðslur. Hetta ger, at ein fær eina skriva mynd av roknskapinum. T.d. eru turbinoaggregat og rør á Strond útskifti fyrri 12 mi. í ár.

Eiði III farið at merkjast

Í lögurnar í 1997 verða smáar 48 mi. av hesum 30 mi. til Eiði III. Fløgurnar í 1998 verða góðar 80 mi. av hesum 40 mi. til Eiði III. Harafturat verða tiknar 40 mi. í lán, og 20 mi. verða tiknar úr byggigrunninum.

Í sambandi við fløguætlanin kann sigast, at tær verða viðgjørðar tær reisir, men at umboðsnevndin ongan mogleika hevur fyrri at hava eftirlit við, um hesar av umboðsnevndini samtyktu fløguætlanin eru fylgdar, tá ið árið er av.

Sum lund í jólanátt

Í mong ár havi eg biðið um, at grannskoðari SEV's skuldi vera hjástaddur á umboðsnevndarfundunum, men enn hevur hann ikki víst seg. Hetta hóast hann fyrri mongum árum síðan er valdur av umboðsnevndini, og tað eigur at vera okkum til hjálpar. Eisini kenst tað ikki sørt ørkymlandi, at umboðsnevndin ikki hevur havt mogleika fyrri at valt grannskoðara í so nógv ár, leiðslan hevur forðað fyrri tí. Fari eg at heita á grannskoðara SEV's um alt fyrri eitt at leggja starvið frá sær.

Klæmint Olsen, SEV-umboðsnevndarlimur

Kommunufelagið og sjálvsavgerðarrætturin

Kommunufelagið hevur ongantíð verið aftari enn nakar tá ið umráði at verja kommunala sjálvsavgerðarrættin

Tá ið ræður um at verja og stimbra kommunurnar í sjálvsøgdum avgerðarrætti hevur FKF mangan verið nógv ár framman fyrri tíð sína.

Sum dømir kunnu nevntast at tá ið brunalóggávan var fyrri, vendi felagið sær til Tórshavnar kommunu fyrri, í felag at gera landinum greitt at lógin gongur so langt í ásetingum sínum um smálutir, at álitið til at nøkur kommunu - ella kommunur í felag - dugdu at seta á stovn og røkja eldsløkkingarlið var onki.

FKF helt at lógin var rætt og slætt mannminkandi fyrri kommunur og ikki minst fyrri Tórshavnar kommunu. Býráðið í Havn lat kortini bara standa til. Tá ið lógin var komin í gildi, tá fóru teir at leita við ugga-fjarðunum.

Sama kann sigast um umhvørvislógina frá 1988, har

Tórshavnar kommuna glaðbeint avreiddi sjálvsøgd kommunal ábyrgdarøkir, tí tað var so praktiskt, at lata landið skipa fyrri ístaðin fyrri kommununa.

So var tað ein landsbyggireglugerð har innbygt var at fáa byggivaldið frá kommununum og yvir til landið. Um FKF ikki hevði arbeitt við hond og fót imóti hesum, so var tað hent.

Í sambandi við ivamálið um byggivald har stundur er uppi hevur FKF eisini havt nösina langt frammi uttan at merkja serliga nógv frá landsins størstu kommunu.

Kommunufelagið hevur altíð verið á varðhaldi tá ið umræður sjálvsagdan kommunalan sjálvsavgerðarrætt, sjálvt um onkur hevur gloymt tað.

Jógvan K. Mørkøre

Internet-Sosialurin

- Skjót tíðindi
- Føsk tíðindi
- Føroysk tíðindi
- Lesið Sosialin á Internetinum
- Um allan heim
- Alt samdøgrið

www.sosialurin.fo

